Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

16 март 2023 година*

„Преюдициално запитване — Интелектуална собственост — Закрила на сортовете растения — Регламент (ЕО) № 2100/94 — Дерогация, предвидена в член 14, параграф 3 — Член 94, параграф 2 — Нарушение — Право на обезщетение — Регламент (ЕО) № 1768/95 — Член 18, параграф 2 — Поправяне на вредите — Минимална обща сума, изчислена въз основа на четирикратна лицензионна такса — Компетентност на Европейската комисия — Невалидност“

По дело C-522/21

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Pfälzisches Oberlandesgericht Zweibrücken (Висш областен съд Райнланд-Пфалц, Цвайбрюкен, Германия) с акт от 18 август 2021 г., постъпил в Съда на 24 август 2021 г., в рамките на производство по дело

MS

срещу

Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH,

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: C. Lycourgos, председател на състава, L. S. Rossi, J.-C. Bonichot, S. Rodin и O. Spineanu-Matei (докладчик), съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: S. Beer, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 14 юли 2022 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за MS, от N. Küster, Rechtsanwalt,

– за Saatgut-Treuhandverwaltungs GmbH, от E. Trauernicht и K. von Gierke, Rechtsanwälte,

* Език на производството: немски.

– за Европейската комисия, от A. C. Becker, B. Eggers и Г. Колева, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 27 октомври 2022 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до валидността на член 18, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1768/95 на Комисията от 24 юли 1995 година за установяване на реда и условията за прилагане на дерогацията, предвидена в член 14, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2100/94 на Съвета относно правната закрила на Общността на сортовете растения (ОВ L 173, 1995 г., стр. 14; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 17, стр. 177), изменен с Регламент (ЕО) № 2605/98 на Комисията от 3 декември 1998 г. (ОВ L 328, 1998 г., стр. 6; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 26, стр. 76) (наричан по-нататък „Регламент № 1768/95“), с оглед на член 94, параграф 2, първо изречение от Регламент (ЕО) № 2100/94 на Съвета от 27 юли 1994 година относно правната закрила на Общността на сортовете растения (ОВ L 227, 1994 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 15, стр. 197).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между MS и Saatgut Treuhandverwaltungs GmbH (наричано по-нататък „STV“) относно изчисляването на размера на обезщетението за претърпяната от последното вреда в резултат на незаконното засяване от MS на зимния сорт ечемик „KWS Meridian“.

Правна уредба

Регламент № 2100/94

3 Съгласно член 11 („Право на закрила на Общността на сортовете растения“), параграф 1 от Регламент № 2100/94:

„Лицето, което е създало или което е открило и развило сорта или неговият правоприемник, наричани по-нататък „създател“, имат правото на закрила на Общността на сортовете растения“.

4 Член 13 от този регламент, озаглавен „Права на титуляря на закрила на Общността на сортовете растения и ограничения“, предвижда в параграфи 1—3:

„1. Закрилата на Общността на сортовете растения предоставя на титуляр[я] или титулярите на закрила на Общността на сортовете растения, наричани по-нататък „титуляр“, правото да извършва действията, посочени в параграф 2.

2. Без да се засягат разпоредбите на членове 15 и 16, разрешение от титуляр[я] се изисква за следните действия, свързани със сортовите компоненти или посевния материал на защитения сорт, наричани по-долу „материал“:

а) производство или възпроизводство (размножаване);

[…].

Титуляр[я]т може да постави условия и ограничения за издаването на разрешение.

3. Параграф 2 се прилага за посевния материал само ако последният е получен чрез неразрешеното използване на сортови компоненти от защитения сорт, освен ако титуляр[я]т разумно е могъл да упражни правото си, свързано със споменатите сортови компоненти“.

5 Член 14 („Дерогация от правната закрила на Общността на сортовете растения“) от този регламент гласи:

„1. Независимо от член 13, параграф 2, и с цел защитата на селскостопанското производство, на земеделските производители се разрешава да използват, с цел размножаване на открито, в собственото си стопанство, [продукцията от реколтата от засетия в тяхното стопанство] посевен материал от даден сорт, различен от хибридните или синтетични сортове, който се ползва с правна закрила на Общността на сортовете растения.

2. Разпоредбите на параграф 1 се прилагат само за следните видове земеделски растения:

[…]

б) Зърнени култури:

[…]

Hordeum vulgare L. — ечемик,

[…].

3. Условията, при които се прилага дерогацията, предвидена в параграф 1, и се защитават легитимните интереси на създателя и на земеделския производител, се определят, преди влизането в сила на настоящия регламент, в правилата за прилагане, предвидени в член 114, въз основа на следните критерии:

– няма количествено ограничение за стопанството на земеделския производител в рамките на необходимото за нуждите на стопанството,

– продуктът може да бъде подготвен с оглед засяването му от самия земеделски производител или от извършител на тази услуга, без да се засягат някои ограничения, които могат да бъдат определени от държавите членки в областта на организацията на подготовката на посочения посевен материал, по-специално за да се гарантира, че

продуктът, подложен на подготовка, е идентичен с този, който е резултат на подготовката,

– от дребните земеделски производители не се изисква да плащат възнаграждение на титуляр[я]; […]

[…]

– останалите земеделски производители са длъжни да плащат на титуляр[я] справедливо възнаграждение, което е чувствително по-ниско от сумата, получавана за производството по лиценз на посевен материал от същия сорт в същата област; действителният размер на това справедливо възнаграждение може да се променя във времето, предвид степента, в която ще се използва дерогацията, предвидена в параграф 1 за съответния сорт,

– отговорността за контрола на прилагането на настоящия член или на разпоредбите, приети в изпълнение на настоящия член, се носи изключително от титулярите; в организирането на този контрол те не могат да прибягват до услугите на държавни органи,

– всяка необходима информация се предоставя по искане на титулярите от земеделските производители и лицата, извършващи дейности по сортирането; всяка необходима информация може да се предостави и от държавните органи, участващи в контрола на земеделската продукция, ако тази информация е получена при нормалното упражняване на техните дейности, без допълнителни такси и разходи […]“.

6 Съгласно член 94 („Нарушения“) от същия регламент:

„1. Всяко лице, което:

а) извърши, без да има право на това, едно от действията, предвидени в член 13, параграф 2, по отношение на сорт, който е предмет на правната закрила на Общността на сортовете растения;

[…]

може да бъде предмет на съдебен иск от страна на титуляр[я] за прекратяване на това нарушение или за заплащане на справедливо възнаграждение или и за двете.

2. Всяко лице, което действа умишлено или поради небрежност, е длъжно да обезщети титуляр[я] за произтеклата вследствие на това вреда. В случай на лека небрежност, размерът на иска за обезщетение на титуляр[я] може да бъде намален според степента на тази небрежност, без обаче да бъде по-нисък от ползата, извлечена от извършителя на нарушението“.

7 Член 114 („Други правила за прилагане“), параграф 1 от Регламент № 2100/94 предвижда:

„Условията за прилагане на настоящия регламент са определени в [регламент] за прилагане […]“.

Регламент № 1768/95

8 Регламент № 1768/95 е приет на основание член 114 от Регламент № 2100/94.

9 Член 5 („Ниво на възнаграждение“) от Регламент № 1768/95 гласи:

„1. Нивото на справедливото възнаграждение, което се изплаща на титуляр[я] съгласно член 14, параграф 3, четвърто тире от [Регламент № 2100/94], може да бъде предмет на договор между титуляр[я] и съответния земеделски производител.

2. Когато такъв договор не е сключен или не се прилага, нивото на възнаграждение следва да бъде значително по-ниско от сумата, плащана за лицензирано производство на посадъчен материал от най-ниска категория, квалифициран за официална сертификация, от същия сорт в същата област.

[…]

4. Когато в случая на параграф 2 нивото на възнаграждение подлежи на споразумение между организациите на титулярите и земеделските производители […], нивата, за които е постигнато споразумение, се използват като насоки за определяне на възнаграждението, което следва да се плаща в областта или за съответните сортове, ако тези нива и условията за тях са съобщени писмено на Комисията от упълномощени представители на съответните организации и ако на тази база нивата, за които е постигнато съгласие, и условията за тях са публикувани […].

5. Когато в случая на параграф 2 не се прилага споразумение, […] посочено в параграф 4, изплащаното възнаграждението е 50 % от сумите, изисквани за лицензирана продукция на посадъчни материали, както е определено в параграф 2.

Въпреки това, ако държава членка е уведомила Комисията преди 1 януари 1999 г. за предстоящо сключване на споразумение, […] посочено в параграф 4, между съответните организации, създадени на национално или регионално ниво, изплащаното възнаграждението в областта и за съответните сортове е 40 % вместо 50 %, както е определено по-горе, но само по отношение на използването на селскостопанско освобождаване, направено преди прилагането на тези споразумения и не по-късно от 1 април 1999 г.

[…]“.

10 Член 17 („Нарушения“) от посочения регламент предвижда:

„Титуляр[я]т може да [се позове на правата, предоставени му от правната закрила на] Общността на сортовете растения, срещу лице, което наруши някое от условията или ограниченията, [свързани с] дерогацията, предвидена в член 14 от [Регламент № 2100/94], както е определено в настоящия регламент“.

11 Съгласно член 18 („Специални искове от гражданскоправен характер“) от посочения регламент:

„1. Лицето, посочено в член 17, може да бъде съдено от титуляр[я] да изпълни своите задължения съгласно член 14, параграф 3 от [Регламент № 2100/94], както е определено в настоящия регламент.

2. Ако това лице нееднократно и умишлено не е спазвало своите задължения съгласно член 14, параграф 3, четвърто тире от [Регламент № 2100/94] по отношение на един или повече сортове на същия титуляр, задължението да обезщети титуляр[я] за всякакви последващи вреди, съгласно член 94, параграф 2 от [Регламент № 2100/94], обхваща поне една обща сума, изчислена на базата на средната сума, плащана за лицензирана продукция на съответстващо количество посадъчен материал от защитени сортове [на] съответните растителни [видове] в същата област, умножена по четири, без да се засяга обезщетението за каквито и да е по-големи вреди“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

12 STV е обединение на титуляри на права върху защитени сортове растения, чиито членове са му възложили да защитава техните права, и по-конкретно да отправя от свое име искания за информация и искания за плащане.

13 MS е земеделски производител, засявал защитения съгласно Регламент № 2100/94 зимен сорт ечемик „KWS Meridian“ през четирите пазарни години 2012/2013—2015/2016.

14 STV сезира съответния съд, за да получи по-специално информация за това засяване. MS предоставя за първи път в хода на първоинстанционното производство числовите данни относно дейността по сортиране на семената на зимния сорт ечемик „KWS Meridian“ във връзка с тези четири пазарни години, които са съответно 24,5, 26, 34 и 45,4 квинтали.

15 Тогава MS плаща за пазарните години 2013/2014, 2014/2015 и 2015/2016 суми, съответстващи на таксата, дължима за лицензираното използване на семена от зимния сорт ечемик „KWS Meridian“ и изчислена по същия начин като таксата за пазарната 2015/2016 година, като тази сума представлява справедливото възнаграждение по смисъла на член 94, параграф 1 от Регламент № 2100/94.

16 На основание член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94 във връзка с член 18, параграф 2 от Регламент № 1768/95 (наричан по-нататък „спорната разпоредба“) STV иска — за трите въпросни пазарни години — заплащането на обезщетение за допълнителни вреди в размер на четирикратната лицензионна такса, като се приспадне размерът на посочената такса, вече заплатен от MS за тези три години.

17 MS оспорва правото на STV на такова плащане. В това отношение той поддържа по същество, че причинената на STV вреда е била поправена със заплащането на справедливото възнаграждение по смисъла на член 94, параграф 1 от Регламент № 2100/94 вместо заплащането на сумата, дължима за засяването съгласно член 5, параграф 5 от Регламент № 1768/95. Той посочва също, че налагането на общо наказателно обезщетение за допълнителни вреди не е в съответствие с практиката на Съда.

18 С решение от 4 декември 2020 г. Landgericht Kaiserslautern (Областен съд Кайзерслаутерн, Германия) по същество уважава искането на STV, като се позовава на ясния текст на спорната разпоредба.

19 MS обжалва това решение пред Pfälzisches Oberlandesgericht Zweibrücken (Висш областен съд Райнланд-Пфалц, Цвайбрюкен, Германия) — запитващата юрисдикция. MS счита, че спорната разпоредба трябва да се приеме за невалидна, тъй като не съответства на член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94, който според него не допуска на титуляря да се присъди наказателно обезщетение с фиксиран размер, в случая в размер на четирикратната такса, която би била дължима за производство по лиценз (наричана по-нататък „лицензионната такса“).

20 STV твърди, че спорната разпоредба не нарушава член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94 и е в съответствие с практиката на Съда.

21 Запитващата юрисдикция счита, че решението, което трябва да постанови, зависи изключително от отговора на въпроса дали спорната разпоредба е валидна. След като припомня, че регламент за изпълнение, приет въз основа на оправомощаване в основен регламент, не може да дерогира разпоредбите на последния, спрямо който е производен, като в противен случай би могъл да бъде отменен, тя отбелязва, че спорната разпоредба, с която Комисията определя минимално фиксирано обезщетение в размер на четирикратната лицензионна такса, би могла да нарушава член 94, параграф 2, първо изречение от Регламент № 2100/94 и поради това да бъде невалидна.

22 В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че за да се компенсира ползата, извлечена от нарушителя, член 94, параграф 1 от Регламент № 2100/94 предвижда справедливо възнаграждение в размер, който съответства на размера на лицензионната такса. В този контекст е възможно член 94, параграф 2, първо изречение от посочения регламент да трябва да се тълкува в смисъл, че в случай на нарушение при условията на умисъл или небрежност титулярят трябва да има право да претендира обезщетение за допълнителни вреди само ако конкретно докаже такива вреди. Според запитващата юрисдикция от практиката на Съда, изглежда, следва, че определянето посредством обща норма на минимално равнище на вредите не е съвместимо с член 94, параграф 2, първо изречение от Регламент № 2100/94.

23 При това положение Pfälzisches Oberlandesgericht Zweibrücken (Висш областен съд Райнланд-Пфалц, Цвайбрюкен) решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Член 18, параграф 2 от [Регламент № 1768/95], доколкото съгласно упоменатите в него условия може да се иска минимално обезщетение за вреди в размер на четирикратната лицензна такса, съвместим ли е с [Регламент № 2100/94], и по-специално с член 94, параграф 2, първо изречение от него?“.

По допустимостта на преюдициалното запитване

24 Без да твърди изрично, че преюдициалното запитване е недопустимо, Комисията отбелязва в становището си, че както са описани в акта за преюдициално запитване, обстоятелствата по главното производство са неясни. Тя поставя въпроса дали в случая условията, посочени

в член 14, параграф 1 от Регламент № 2100/94, и по-специално условието, свързано с използването — за да се защити селскостопанското производство — на посевен материал от защитен сорт с цел размножаване на открито в стопанството на земеделския производител, са били изпълнени през пазарните години 2013/2014—2015/2016. Тя поддържа, че ако въпросните условия не са били изпълнени, тази разпоредба и спорната разпоредба няма да са релевантни за разрешаването на спора в главното производство и отговорът на преюдициалния въпрос няма да е от решаващо значение в това отношение. Тя обаче отбелязва, че въпросът дали определените в посочения член 14 условия относно фактите са изпълнени, може да се преценява само от запитващата юрисдикция, която следва да установи всички относими факти.

25 Следва да се припомни, че съгласно постоянната практика на Съда в рамките на сътрудничеството между него и националните юрисдикции, въведено с член 267 ДФЕС, само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпроса, който поставя на Съда. Следователно, щом въпросите на националния съд се отнасят до валидността на норма на Съюза, Съдът принципно е длъжен да се произнесе (решение от 16 юли 2020 г., Facebook Ireland и Schrems, C-311/18, EU:C:2020:559, т. 73 и цитираната съдебна практика).

26 Оттук следва, че въпросите относно правото на Съюза се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправеното от национална юрисдикция преюдициално запитване само когато е съвсем очевидно, че исканото тълкуване или преценка на валидността на норма от правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 28 април 2022 г., Caruter, C-642/20, EU:C:2022:308, т. 29 и цитираната съдебна практика).

27 В настоящия случай, видно от акта за преюдициално запитване, националният съд има съмнения не по въпроса дали спорната разпоредба е приложима в главното производство, а по въпроса за нейната валидност с оглед на Регламент № 2100/94, и по-специално с оглед на член 94, параграф 2, първо изречение от него. От акта за преюдициално запитване е видно още, че в първоинстанционното производство MS е поддържал, че причинените на STV вреди са били поправени със заплащането на справедливото възнаграждение по смисъла на член 94, параграф 1 от Регламент № 2100/94 вместо заплащането на сумата, дължима за засяването съгласно член 5, параграф 5 от Регламент № 1768/95. Последната разпоредба се отнася до нивото на справедливото възнаграждение, което следва да се заплати на титуляря съгласно член 14, параграф 3, четвърто тире от Регламент № 2100/94, а това предполага, че са изпълнени условията по член 14, параграф 1 от този регламент, а именно свързаните с използването — за да се защити селскостопанското производство — на посевен материал от защитен сорт с цел размножаване на открито в стопанството на земеделския производител. Накрая, от акта за преюдициално запитване е видно, че страните в главното производство спорят само относно размера на обезщетението, което следва да се изплати поради неразрешено засяване.

28 Ето защо не следва, а още по-малко е очевидно, че исканата от запитващата юрисдикция преценка на валидността няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство или пък че проблемът е от хипотетично естество.

29 Поради това преюдициалното запитване е допустимо.

По преюдициалния въпрос

30 С единствения си въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да се установи дали спорната разпоредба е валидна с оглед на член 94, параграф 2, първо изречение от Регламент № 2100/94, доколкото предвижда — в случай на нееднократно и умишлено нарушение на задължението за плащане на справедливото възнаграждение, дължимо съгласно член 14, параграф 3, четвърто тире от този регламент — обезщетение за претърпените от титуляря вреди, обхващащо поне една обща сума, изчислена на базата на четирикратната средна сума, плащана за лицензирано производство на посевен материал от защитени сортове на съответния растителен вид в същата област.

31 Следва да се припомни, че по силата на член 13, параграф 2 от Регламент № 2100/94 разрешение от титуляря се изисква, що се отнася до сортовите компоненти или до посевния материал на защитения сорт, по-конкретно за производството или възпроизводството (размножаване).

32 Въпреки това, за да се защити селскостопанското производство, член 14, параграф 1 от този регламент предвижда, че чрез дерогация от задължението за получаване на разрешение от титуляря земеделските производители могат да използват с цел размножаване на открито в собствените им стопанства продукцията от реколтата от засетия в тяхното стопанство посевен материал от даден защитен сорт, включен в списъка на видовете земеделски растения, изброени в член 14, параграф 2 от посочения регламент. Прилагането на тази дерогация зависи от изпълнението на определени условия.

33 Член 14, параграф 3 от Регламент № 2100/94, от една страна, предвижда, че тези условия се определят в правилата за прилагане, предвидени в член 114 от този регламент, въз основа на критерии, които позволяват прилагането на дерогацията и с които се защитават легитимните интереси на създателя (определен в член 11, параграф 1 от посочения регламент) и на земеделския производител, и от друга страна, посочва тези различни критерии. Сред последните е критерият по член 14, параграф 3, четвърто тире от същия регламент, който се състои в плащането на титуляря на дерогационно справедливо възнаграждение за това използване (наричано по-нататък „дерогационното справедливо възнаграждение“). Това възнаграждение трябва да е чувствително по-ниско от размера на лицензионната такса.

34 Земеделски производител, който попада в обхвата на член 14, параграф 3, четвърто тире от Регламент № 2100/94, но не изплаща посоченото в него възнаграждение на титуляря, не може да се ползва от дерогацията, предвидена в член 14, параграф 1 от този регламент, и трябва да се разглежда като извършващ, без да има разрешение за това, едно от действията по член 13, параграф 2 от този регламент. По силата на член 94, параграф 1 от посочения регламент срещу земеделския производител може да бъде предявен иск от страна на титуляря за прекратяване на нарушението или за заплащане на справедливо възнаграждение, или и за двете. Ако става въпрос за действия, извършени при умисъл или

небрежност, в съответствие с член 94, параграф 2 от същия регламент земеделският производител е длъжен и да обезщети титуляря за произтеклата вследствие на това вреда (вж. в този смисъл решение от 25 юни 2015 г., Saatgut-Treuhandverwaltung, C-242/14, EU:C:2015:422, т. 22 и цитираната съдебна практика).

35 При положение че Регламент № 1768/95 има за цел да уточни критериите, посочени в член 14, параграф 3 от Регламент № 2100/94, и че при упражняването на изпълнителните си правомощия Комисията може да приеме всички необходими или полезни мерки за прилагане на последния регламент, при условие по-специално че същите не му противоречат (вж. в този смисъл решение от 15 октомври 2014 г., Парламент/Комисия, C-65/13, EU:C:2014:2289, т. 44 и цитираната съдебна практика), следва да се прецени дали, предвиждайки в спорната разпоредба минимална обща сума като обезщетение за претърпяната от титуляря вреда, Комисията е нарушила член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94, както е тълкуван от Съда.

36 От практиката на Съда следва, че член 94 от Регламент № 2100/94 учредява право на обезщетение в полза на титуляря на правото на закрила на Общността на сорт растения, което не само е пълно, но и почива на обективна основа, тоест което покрива единствено вредата вследствие от нарушението, без да е възможно този член да бъде основание за добавяне на фиксирана свръхтакса заради нарушението (вж. в този смисъл решение от 9 юни 2016 г., Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, т. 33 и 43).

37 Ето защо член 94 от Регламент № 2100/94 не може да се тълкува като осигуряващ правно основание за титуляря да иска осъждането на нарушителя да заплати фиксирано обезщетение с наказателна функция (решение от 9 юни 2016 г., Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, т. 34).

38 Напротив, размерът на обезщетението, което се дължи по въпросния член 94, трябва точно да отразява, доколкото е възможно, действителните и сигурни вреди, претърпени от титуляря в резултат от нарушението (решение от 9 юни 2016 г., Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, т. 35).

39 Всъщност, от една страна, член 94, параграф 1 от Регламент № 2100/94 има за цел да компенсира финансово ползата, която извлича извършителят на нарушението, като тази полза съответства на сума в размер, равен на неплатената лицензионна такса. В това отношение Съдът е изяснил, че тази разпоредба не предвижда обезщетение за други вреди освен свързаните с неплащането на „справедливото възнаграждение“ по смисъла на тази разпоредба (решение от 9 юни 2016 г., Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, т. 31 и цитираната съдебна практика).

40 От друга страна, член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94 се отнася до вредата, за която нарушителят е длъжен допълнително да обезщети титуляря, в случай че е извършил нарушението „умишлено или поради небрежност“ (решение от 9 юни 2016 г., Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, т. 32).

41 Що се отнася до размера на обезщетението за претърпените вреди по смисъла на член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94, Съдът е посочил, че титулярят на нарушените права върху сорта следва да докаже, че претърпените от него вреди надхвърлят размера на справедливото възнаграждение по член 94, параграф 1 от този регламент (решение от 9 юни 2016 г., Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, т. 56).

42 В това отношение размерът на лицензионната такса не може сам по себе си да служи като основа за оценката на тези вреди. Всъщност тази такса позволява да се изчисли справедливото възнаграждение по член 94, параграф 1 от Регламент № 2100/94, но няма непременно връзка с останалата вреда над неговия размер (вж. в този смисъл решение от 9 юни 2016 г., Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, т. 57).

43 Във всеки случай сезираният съд следва да прецени дали вредите, сочени от титуляря на нарушените права върху сорта, могат да бъдат доказани с точност, или е необходимо да се определи обща сума, възможно най-добре отразяваща действително претърпените вреди (вж. в този смисъл решение от 9 юни 2016 г., Hansson, C-481/14, EU:C:2016:419, т. 59).

44 Именно в светлината на тези съображения следва да се разгледа валидността на спорната разпоредба с оглед на член 94, параграф 2, първо изречение от Регламент № 2100/94.

45 На първо място, следва да се отбележи, че спорната разпоредба определя минимална обща сума, изчислена с оглед на средния размер на лицензионната такса, а размерът на тази такса сам по себе си не може да служи за основа на оценката на вредата по член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94, както бе припомнено в точка 42 от настоящото решение.

46 На второ място, въвеждането на минимална обща сума за поправяне на претърпяната от титуляря вреда предполага, както посочва Комисията в отговор на поставен от Съда въпрос, че този титуляр не е длъжен да доказва размера на претърпяната вреда, а само наличието на нееднократно и умишлено нарушение на правата му. Както бе припомнено в точки 38 и 41 от настоящото решение, обезщетението по член 94 от Регламент № 2100/94 трябва точно да отразява, доколкото е възможно, действителните и сигурни вреди, претърпени от такъв титуляр, който трябва да представи доказателства, че посочените в параграф 2 от въпросния член вреди надхвърлят размера на справедливото възнаграждение по параграф 1 от него.

47 Въвеждането на минимален общ размер на обезщетението предполага също така установяване на необорима презумпция относно минималния размер на тази вреда и ограничава правото на преценка на съда, като последният може само да увеличи минималния общ размер, определен със спорната разпоредба, но не и да го намали, при това — както Комисията признава в отговор на въпрос, поставен в това отношение от Съда в съдебното заседание — дори ако действителната вреда лесно може да се установи и се оказва по-малка от този минимален общ размер.

48 Накрая, съгласно припомнената в точка 43 по-горе съдебна практика обезщетението по член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94 може да бъде определено като обща сума само въз основа на преценка на сезирания съд. Следователно, като предвижда минимална обща сума за поправяне на претърпените от титуляря вреди, в това отношение спорната разпоредба ограничава и правото на преценка на този съд.

49 На трето място, както бе припомнено в точки 37 и 38 от настоящото решение и както отбелязва генералният адвокат в точка 83 от заключението си, размерът на обезщетението по член 94 от Регламент № 2100/94 трябва точно да отразява, доколкото е възможно, действителните и сигурни вреди, претърпени от титуляря, без да се стига до осъждане с наказателна функция, а спорната разпоредба — определяйки размера на обезщетението за

такива вреди като минимална обща сума, изчислена въз основа на четирикратната средна сума на лицензионната такса — може да доведе до присъждането на обезщетение от наказателно естество.

50 На четвърто място, що се отнася до доводите на Комисията, основани на решение от 25 януари 2017 г., Stowarzyszenie Oławska Telewizja Kablowa (C-367/15, EU:C:2017:36), както отбелязва генералният адвокат в точки 87 и 88 от заключението си, делото, по което е постановено това решение, се отнася до тълкуването на Директива 2004/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2004 година относно упражняването на права върху интелектуалната собственост (ОВ L 157, 2004 г., стр. 45; Специално издание на български език, 2007 г., глава 17, том 2, стр. 56), докато по настоящото дело Съдът трябва да прецени валидността на разпоредба от Регламент № 1768/95, която е мярка за прилагане на Регламент № 2100/94 и поради това, както бе посочено в точка 35 от настоящото решение, трябва да бъде в съответствие с последния регламент, и по-специално с член 94, параграф 2 от него. Освен това тази директива се отнася до всички права върху интелектуална собственост, а не само до правната закрила на Общността на сортовете растения, като възможните засягания и нарушения на правата по нея са разнообразни. Следователно, макар посочената директива евентуално да може да предостави релевантен контекст, който да се вземе предвид за целите на тълкуването на Регламент № 2100/94, все пак е важно да се избегне — под претекст за контекстуално тълкуване на този регламент — да му придаде обхват, който не съответства на текста и целта му, що се отнася до правната закрила на Общността на сортовете растения.

51 Както следва от точки 45—49 от настоящото решение, доколкото определя размера на дължимото обезщетение в зависимост от лицензионната такса, доколкото установява необорима презумпция относно минималния размер на претърпените от титуляря вреди и доколкото ограничава правото на преценка на сезирания съд, спорната разпоредба противоречи на член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94, както е тълкуван от Съда. Изтъкнатото от STV и от Комисията обстоятелство, че тази разпоредба се прилага единствено в случай на нееднократно и умишлено нарушение на задължението за плащане на дерогационното справедливо възнаграждение, предвидено в член 14, параграф 3, четвърто тире от този регламент, не може да повлияе на този извод. Ето защо с приемането на спорната разпоредба Комисията е превишила изпълнителните си правомощия с оглед на член 94, параграф 2 от Регламент № 2100/94.

52 По изложените съображения спорната разпоредба е невалидна с оглед на член 94, параграф 2, първо изречение от Регламент № 2100/94, доколкото предвижда — в случай на нееднократно и умишлено нарушение на задължението за плащане на дерогационното справедливо възнаграждение, дължимо съгласно член 14, параграф 3, четвърто тире от Регламент № 2100/94 — обезщетение за претърпените от титуляря вреди, обхващащо поне една обща сума, изчислена на базата на четирикратната средна сума, плащана за лицензирано производство на посевен материал от защитени сортове на съответния растителен вид в същата област.

По съдебните разноски

53 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

Член 18, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1768/95 на Комисията от 24 юли 1995 година за установяване на реда и условията за прилагане на дерогацията, предвидена в член 14, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 2100/94 на Съвета относно правната закрила на Общността на сортовете растения, изменен с Регламент (ЕО) № 2605/98 на Комисията от 3 декември 1998 г., е невалиден.

Подписи